

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت معادن و پترولیم
ریاست اطلاعات و ارتباط عامه

دلوگر د عینک مس

تاریخ: ۱۳۹۸/۴/۱۸

دلوگر دعینک مس

د عینک د مسو کان د کابل ښار په ۳۰ کیلومیټری واټن کې پروت دی. دغه کان د تاریخي شته شواهدو او تاریخ پیژندنې له مخې د پخوانیو ډبرو د ویلي کیدو پر بنسټ پیژندل شوی دی. پخوا مس لرونکي ډبري د سترو سترو هاوونگونو په وسیله ټوټه ټوټه کېدلې. د دې کان کیندنه له اسلام څخه مخکې پېریو پورې اړوند ده چې د مس عینک دکان په منځنیو او لویډیځو برخو کې ډبري پخوانی کیندنې ترسترگو کېږي.

د عینک د مسو کان په ۱۳۷۳ هجري لمريز کال کې بیاځلي وموندل شو او په ۱۳۷۴ هجري لمريز کال کې یې نوې سپرنې پیل شوې. نوموړی کان د کابل په تکتونیکي زون کې ځای ځای گي موندلی چې د کابل مس لرونکو سیمو ټولیز مساحت ۸۰۰ کیلو متره مربع ته رسېږي.

د یادولو ده چې د عینک د مسو کان کې تر دې مهاله درې معدني توکي موندل شوي چې مس، دربنډ او ۹۴ لعلونه (جوهر) رانغاړي. د مسو منرالونه په لومړنیو ویجاړي دونکو یا رسوبي ډبرو او لکانوجنی او ژورو سیمو کې شتون لري. معدني ډبري او صنعتي مس بیا د سیندونو، د خوړونو تر غاړو (ساحلي)، سیمو چې عمر - ویند کیمبري پورې اړوند دی، میشته دي. دغو ډبرو د وخت په تېریدو سره فاسس اېبید وټ-امفیبولیتکي ته بدلون موندلی .

اوس مهال د عینک د مسو کان په لوگر ولایت کې میشته دی چې د منځنیو، لویډیځو او سویلي برخو څخه تشکیل شوی دی. چې مس لرونکي برخې یې تر ۴۰ کیلو متر مربع پورې دځمکې پرمخ راڅرگندي شوي دي. په دغه کان کې مس په رسوبي، ولکانیکي-رسوبي مینامورفیکي عمرویند-کیمبري پورونو کې شتون لري. په ژورو ناریه (سوځیدونکو) ډبرو کې د مس منرالونه تر سترگو کېږي.

چې په دې برخه کې مس لرونکي ډبري د جهيلي یا سیندي رسوباتو (ښویدني) تر ۵۰۰ مترو سیلابي ښویدني او سیندونو له امله پوښل شوي دي.

منځنی برخه د مس لرونکو پورونو د ۲۰۰ مترو په ژورتیا د ۶۰ څخه تر ۲۰۰ مترو پورې څیرني شوي دي چې د کاني ډبرو وروستی کچه د برمي په وسیله ځانگړې شوي ده .

کاني ډبري د ځمکې د سطحې څخه د ۱۰-۲۰ مترو پورې اکساید شوي. منځنی کچه د مس لرونکو ډبرو اکساید تر ۲/۱ سلنې او په ټولیز ډول د ۰/۱۷ - ۲/۸۵ سلنې پورې بدلون کوي.

کاني مخلوط شوي ډبري د ۳۰ نه تر ۷۰ سلنې اکسایدیشن له درجې سره له ۸۰ - ۱۰۰ مترو پورې پراخوالی لري. چې په هغې کې د مسو کچه ۰/۶۴ نه تر ۳/۹۲ سلنې پورې بدلون کوي چې په منځنی کچه یې مس تر ۲ سلنې پورې رسېږي. د مسو بنسټيزي زیرمي په لومړنیو سلفيدي ډبرو کې شتون لري چې په هغو کې د مسو منځنی کچه تر ۲/۵ سلنې پورې رسېږي.

د مسو بنسټيزي ذخیرې په لومړنیو سلف لرونکو ډبرو کې پیدا کیږي چې په هغې کې دمسو منځنی اندازه تر ۲،۵ سلنې پورې رسېږي. چې په هغه د عینک د مسو د کان لویډیځه برخه د مرکزي برخې غځیدا بلل کېږي. د دې برخې مس لرونکي پورونه تر دوو کیلو مټری پورې څیړل شوي چې ژورتیا یې له ۴ څخه تر ۹۴ مټری پورې بدلون مومي چې په دې کان کې د مسو منځنی کچه ۰/۶۲ - ۲،۰۵ سلنې پورې اټکل شوي ده.

د لعلونو (جواهرو) د مسو کان د تریجنی - کاربناتي و لکانوجنی په ورته پورونو کې بدلون موندلی د مسو منرالونه د ۳۰۰ مترو په پنډوالي د دوو کیلو مټرو په غځیدو چې په کې ۲۲ معدني جسمونه(بادې)

د عدسيي په څير د ۱,۵ نه تر ۳۲ مترو په پندوالي، او له ۱۰۰ څخه تر ۱۵۰ مترو په اوږدوالي يي شتون اټکل شوی دی.